

Onderwerp Evaluatie Horecaleges 2018	
Nummer	2018/827927
Portefeuillehouder	Wienen, J.
Programma/beleidsveld	6.1 Dienstverlening
Afdeling	VTH
Auteur	Linden, R. van der
Telefoonnummer	023-5115602
Email	rvanderlinden@haarlem.nl
Kernboodschap	Wethouder Van Spijk heeft aan de commissie bestuur een onafhankelijk onderzoek toegezegd naar de hoogte van de horecaleges in vergelijking met andere gemeenten. Dit onderzoek is uitgevoerd door bureau Van den Bosch & Partners. Voor het onderzoek zijn zes andere gemeenten benaderd die in grootte of horecadichtheid vergelijkbaar zijn met Haarlem. Niet iedere gemeente wenste mee te werken aan het onderzoek. Belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn: • de gemeente Haarlem maakt van de onderzochte gemeenten de laagste bedrijfskosten voor het verstrekken van een horecavergunning; • de kostprijs van de vergunning die wordt doorberekend aan de ondernemers scoort gemiddeld ten opzichte van de andere gemeenten; • de gemeente Haarlem berekent 100 % van de kosten van de vergunning door aan de aanvrager en de goedkoopste gemeente slechts 34 %; De gemeente Haarlem handelt met de huidige tarieven conform de opdracht van de raad om kostendekkend te werken; en de tarieven zijn overigens in lijn met de Europese Dienstenrichtlijn (de kosten van de vergunningaanvraag mogen de kosten van de procedures die daarvoor zijn gevolgd, niet overschrijden).
Behandelveorstel voor commissie	Het college stuurt dit besluit ter bespreking naar de commissie Bestuur.
Relevante eerdere besluiten	N.v.t.
Besluit College d.d. 29 oktober 2019	Het college van burgemeester en wethouders Besluit: - kennis te nemen van het rapport "Onderzoek horecaleges ten behoeve van de gemeente Haarlem" d.d. 21 november 2018 van Van den Bosch & Partners. - In de legesverordening 2020 een voorstel op te nemen om een tarief per aanvraag 'leidinggevende' te hanteren, waardoor de lasten voor de

	horecaondernemers nadrukkelijk dalen.
	de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

Wethouder van Spijk heeft op 24 november 2016 aan de commissie bestuur de toezegging gedaan dat er een onderzoek zal worden gedaan naar de hoogte van de horecaleges en de tijdsbesteding voor het behandelen van een vergunningaanvraag in vergelijking met andere gemeenten. Dit naar aanleiding van vragen vanuit de commissie over de stelling van Horeca Nederland dat Haarlem een van de duurste gemeenten in Nederland is voor het verkrijgen van horeca gerelateerde vergunningen (bijlage 1).

Het voorliggende onderzoeksrapport (bijlage 2) geeft de commissie inzicht in de hoogte van deze leges in relatie tot de daaraan bestede werkuren, in de mate van kostendekkendheid en de vraag in hoeverre er wordt voldaan aan de eis van de Europese Dienstenrichtlijn dat de opbrengsten van de leges de kosten van het maken van de vergunningen niet mogen overschrijden.

2. Besluitpunten college

Het college besluit:

- kennis te nemen van het rapport “Onderzoek horecaleges ten behoeve van de gemeente Haarlem” d.d. 21 november 2018 van Van den Bosch & Partners.
- In de legesverordening 2020 een voorstel op te nemen om een tarief per aanvraag ‘leidinggevende’ te hanteren, waardoor de lasten voor de horecaondernemers nadrukkelijk dalen.

3. Beoogd resultaat

De conclusies uit dit onderzoek bieden inzicht in de opbouw van de kosten die worden gemaakt en de werkzaamheden die worden verricht in verband met het afgeven van een horecavergunning en de daarvoor in rekening gebrachte leges voor de gemeente Haarlem en drie andere grotere gemeenten.

4. Argumenten

1. *De aanpak van het onderzoek is zo onafhankelijk uitgevoerd.*

Het college heeft ervoor gekozen om het onderzoek door een extern bureau met expertise op het gebied van onder andere gemeentelijke belastingen te laten uitvoeren. Dit, om de onafhankelijkheid van het onderzoek te borgen.

Om het onderzoek uit te kunnen voeren is door de gemeente een plan van aanpak opgesteld. In het plan van aanpak is bepaald dat, vijf, en drie reserve, grote gemeenten worden benaderd om medewerking aan het onderzoek te verlenen. Gekeken is naar de grootte van de gemeenten - meer dan 100.000 inwoners - en de horecadichtheid. Na bestuurlijk akkoord gegeven te hebben is in juni 2018 opdracht gegeven om het onderhavige onderzoek te doen.

In het verlengde van de vragen vanuit de commissie Bestuur is aan het onderzoeksbureau gevraagd het volgende te onderzoeken:

- Maak een overzicht van de geldende legestarieven voor de horeca (tarieven 2017) van 5 verschillende gemeenten, waaronder een aantal gemeenten dat in grootte overeenkomt met Haarlem, dan wel in horecadichtheid vergelijkbaar is met Haarlem;
- Maak een overzicht van in hoeverre de verschillende vergunningen in de afzonderlijke gemeenten vergelijkbaar zijn (met andere woorden: hebben alle onderzochte gemeenten dezelfde soort vergunningen en als er verschillen zijn, in hoeverre blijven de tarieven dan nog vergelijkbaar);
- Maak inzichtelijk hoeveel uren die gemeenten in totaal besteden aan de vergunningverlening;
- Werken de onderzochte gemeenten 100% kostendekkend op het onderdeel horeca, en zo niet op welk percentage van kostendekkendheid komen zij dan uit.

Voor het onderzoek zijn in eerste instantie vijf gemeenten benaderd. Deze gemeenten zijn in grootte en horecadichtheid vergelijkbaar met de gemeente Haarlem. Nadat een van de benaderde gemeenten niet meer reageerde is er een zesde gemeente benaderd. Om medewerking te verkrijgen zijn alle gemeenten op basis van vertrouwelijkheid benaderd. Hierna hebben twee gemeenten om voor hen moverende redenen hun medewerking aan het onderzoek stopgezet. Uiteindelijk hebben drie gemeenten, aldus de helft van de benaderde gemeenten, volledig aan het onderzoek meegewerkt. Aangezien de deelnemende gemeenten er groot belang aan hechten dat hun gegevens vertrouwelijk worden behandeld zijn deze gemeenten in het onderzoek aangeduid met de letters A, B en C.

2. Conclusies van het onderzoek zijn positief voor de werkwijze van Haarlem.

In de eerste plaats wordt door het onderzoeksbureau geconcludeerd dat de representativiteit van het onderzoek helaas een stuk is verminderd, omdat er van de aanvankelijk vijf benaderde gemeenten uiteindelijk maar drie zijn overgebleven.

Uitgaande van de in het onderzoek gehanteerde casus kan het volgende worden geconcludeerd:

- Haarlem zit voor wat betreft het aantal bestede uren voor de vergunningen rond het gemiddelde;
- Haarlem is ten aanzien van de totale lasten die samenhangen met de behandeling van de in de casus genoemde diensten de gemeente met de minste lasten;
- Haarlem realiseert voor wat betreft de baten voor de verleende diensten uit de casus bijna tweemaal zoveel opbrengsten als de goedkoopste gemeente (die niet kostendekkend werkt) waarbij er geen strijdigheid met de Europese Dienstenrichtlijn bestaat.

5. Risico's en kanttekeningen

1. *De representativiteit is niet gewaarborgd in dit onderzoek*

Door het afbreken van medewerking aan het onderzoek door twee gemeenten zijn de uitkomsten van het onderzoek minder representatief dan eerder werd beoogd. Op basis van dit onderzoek kunnen geen conclusies worden getrokken over de vraag hoe vergelijkbare gemeenten in het algemeen met horecaleges omgaan. Het rapport geeft echter wél inzicht in de opbouw van de kosten en leges van Haarlem en drie andere gemeenten in 2017.

Gezien het geringe aantal gemeenten dat heeft meegedaan aan het onderzoek hebben wij, op basis van de uitgangspunten als vermeld in het onderhavige onderzoek, zelf ook nog een beperkt onderzoek verricht naar de tarieven die gehanteerd worden door vergelijkbare gemeenten. Hiervoor hebben wij de legesverordeningen van vier gemeenten gecheckt. Dit onderzoek gaf een zeer divers beeld voor wat betreft de gehanteerde tarieven en heffingsgrondslagen. Ten aanzien van de opgelegde tarieven bij deze gemeenten kan in relatie tot Haarlem ook geen conclusie worden getrokken.

2. *De kostendekkenheid is gewijzigd.*

Voor Haarlem is voor wat betreft aantallen en inzet uitgegaan van data 2017.

Met betrekking tot de kosten van de inzet dient het volgende te worden aangetekend. Voor een goede vergelijking is in het onderzoek gebruik is gemaakt van de in 2018 ingevoerde nieuwe systematiek voor het berekenen van de kostendekkendheid, opdat een zo actueel mogelijk inzicht kon worden verkregen. De geraamde kosten zijn daarbij gebaseerd op de werkelijk verwachte tijdsbesteding per product, gebaseerd op tijdschrijven in het afgelopen jaar, vermenigvuldigd met het aantal af te geven producten of diensten in plaats van normkosten, zoals voorheen. In de jaarrekening van 2017 werd voor Haarlem nog een oude systematiek toegepast. De kostendekkendheidscijfers uit dit document zijn derhalve anders opgesteld en daardoor niet vergelijkbaar met de cijfers uit het onderzoek.

3. *Tarieven wijziging leidinggevende.*

In de thans geldende legesverordening hebben wij ervoor gekozen een bedrag per leidinggevende te hanteren, waarbij wij het bedrag bij een melding voor meer dan drie leidinggevendens beperken tot

het bedrag dat hoort bij drie leidinggevenden. Bij een wijziging voor meer dan drie leidinggevende is men een bedrag ad € 678,-- verschuldigd. Sinds enige jaren is ons uit gevoerde gesprekken met vertegenwoordigers van Horeca-Nederland en lokale horeca-ondernemers bekend, dat de tarieven voor het wijzigen van leidinggevende door de ondernemers als erg hoog worden ervaren.

Wij hebben daarom nader onderzocht of er een andere tariefstelling mogelijk is. Daarvoor hebben wij de beschikbare en geüpdatete data nader geanalyseerd. Daaruit is naar voren gekomen dat de behandelduur van een aanvraag door voortgaande automatisering het afgelopen jaar is teruggebracht van 4,5 uur naar ruim 2,5 uur per aanvraag en dat de behandelduur nauwelijks meer afhankelijk is van het aantal leidinggevenden waarvoor een aanvraag wordt ingediend. Van de ondernemers die een aanvraag indienen doet twee-derde dat slechts een keer in een jaar. Wij zijn daarom voornemens om bij de behandeling van de legesverordening 2020 u voor te stellen om het tarief niet langer meer afhankelijk te stellen van het aantal leidinggevenden waarvoor een wijziging wordt aangevraagd maar om een tarief ad € 229,-- per aanvraag te hanteren. Hierdoor dalen de lasten voor de horecaondernemers. Het effect voor de gemeentebegroting is verwaarloosbaar.

6. Uitvoering

Het college zal de mogelijke wensen en voorstellen ter versterking van haar beleid in haar overwegingen meewegen.

7. Bijlagen

1. Beantwoording technische vragen mevrouw Huysse over de horecaleges d.d. 24 november 2016
2. Onderzoek horecaleges (+ 2 bijlagen) t.b.v. Gemeente Haarlem, Van den Bosch & partners.